

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Instituut de Pelichy Ave Maria te Izegem

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	34561
	Instelling	Instituut de Pelichy Ave Maria
directeur		Serge VERLINDE
adres		Gentsestraat 31 - 8870 IZEGEM
telefoon		051-33.79.10
fax		051-31.81.52
e-mail		info@depelichy.be
website/URL		http://www.depelichy.be
	Bestuur van de instelling	974601 - VZW Kath. Secundair Onderw. Regio Izegem te IZEGEM
adres		Burgemeester Vandenbogaerdelaan 53 - 8870 IZEGEM
	Scholengemeenschap	111501 - SGKSO Jozef de Pélichy te IZEGEM
adres		Gentsestraat 31 - 8870 IZEGEM
	CLB	114751 - Vrij CLB Izegem te IZEGEM
adres		Meensestraat 171 - 8870 IZEGEM
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	07/11/2011, 08/11/2011, 09/11/2011, 10/11/2011 en 14/11/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	14/11/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	25/11/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Vera Timmers
	Teamleden	Jo Coeman Trui Van Rie

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	8
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Geschiedenis in de tweede en derde graad tso	8
3.2 Project algemene vakken (pav) in de tweede en derde graad bso en mavo (maatschappelijke vorming)/Nederlands in het derde leerjaar van de derde graad bso	9
3.3 AV/KV mode (Creatie), TV mode (Vormgeving) en PV mode (Praktijk mode) in de tweede graad tso Creatie en mode	11
3.4 AV/KV/TV mode (Modetekenen), PV mode (Etalage, Moderealisatie, Interieur, Retouches, Tricot), TV mode (Verkoopkunde en artikelenkennis, Moderealisatie) en Stages mode/verkoop in de derde graad bso Moderealisatie en -verkoop	12
3.5 PV mode (Moderealisatie/retouche), TV mode (Commerciële vorming/visual merchandising, Moderealisatie/retouche) en Stages mode/verkoop in het derde leerjaar van de derde graad bso Mode-verkoop	13
3.6 PV/TV huishoudkunde, PV stage huishoudkunde, PV/TV opvoedkunde, PV stage opvoedkunde, PV/TV verzorging en PV stage in de derde graad bso Verzorging ...	14
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Personeelsbeheer	17
4.2 Professionalisering	18
4.3 Materieel beheer	18
4.4 Welzijn	18
4.5 Curriculum	18
4.6 Begeleiding	18
4.7 Evaluatie	18
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?	22
7. ADVIES	23
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	24

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het Instituut de Pelichy Ave Maria is een bovenbouwschool met drie studiegebieden (handel, mode en personenzorg) met verscheidene studierichtingen in het bso en het tso.

Er zijn zeer weinig leerlingen van allochtone herkomst of met een thuistaal anders dan Nederlands. De school telt weinig leerlingen met een leerachterstand en weinig bissers. Deze gegevens duiden op een veelbelovende startpositie.

De schoolloopbaan verloopt voor de meeste leerlingen zonder grote hindernissen. Grondig onderzoek toont evenwel aan dat er bij gebrek aan een degelijke onderbouwing ernstige vragen kunnen gesteld worden bij de geldigheid van een aantal B- en C-attesten. De deelnemingsgraad en het studiesucces aan het hoger onderwijs is vanuit alle representatieve studierichtingen hoger dan de vergelijkende Vlaamse gegevens.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de leerplanrealisatie en het studiepeil niet in verhouding zijn met de gunstige startsituatie en de outputgegevens. De leerplanrealisatie en het studiepeil zijn van uiteenlopende kwaliteit. Voor geschiedenis en de vakken uit het specifieke gedeelte van de studierichtingen Moderealisatie en -verkoop en Mode-verkoop in de derde graad bso voldoet de leerplanrealisatie.

Voor de vakken pav en mavo/Nederlands, de studierichtingen Creatie en mode in de tweede graad tso en Verzorging in de derde graad bso voldoet de leerplanrealisatie niet. Een beperkte leerplangerichtheid, het ontbreken van een geïntegreerde aanpak, het onvoldoende afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en het ontbreken van de minimale materiële vereisten zijn de voornaamste oorzaken van de vastgestelde tekorten.

De schoolleiding gaat gebukt onder een continue overlevingsstrijd. De bezorgdheid om de tewerkstelling van de personeelsleden te vrijwaren en het inrichten van een ruim studietoer aanbod met een aantal dun bevolkte studierichtingen vragen een grote investering aan lestijden en extra inspanningen van een aantal personeelsleden.

Mede omwille van de chronische problemen in verband met het studietoer aanbod, besteedt de school te weinig aandacht aan de ontwikkeling van een hedendaagse visie op kwaliteitsvol onderwijs. De algemene visieteksten bieden weinig houvast tot doelgerichte ontwikkeling en maken vakgroepgebonden interpretaties mogelijk.

Ook de onderwijs- en personeelsorganisatie hypothekeert de leerplanrealisatie in een aantal onderzochte vakken en studierichtingen. Dit komt tot uiting in o.a. de samenstellingen voor nogal wat algemene vakken, de noodzakelijke wisselingen in de opdrachtenverdeling, de organisatie en de begeleiding van de stages.

Deze permanente druk brengt, ondanks de inspraakmogelijkheden, de grote betrokkenheid en het engagement van de meeste personeelsleden, bij enkelen ook een zekere moedeloosheid met zich mee.

Uit het onderzoek van de geselecteerde procesvariabelen blijkt dat de school toch ook inspanningen levert om een ontwikkelingsdynamiek op gang te brengen.

Het onderzoek naar de evaluatiepraktijk toont aan dat de school investeert in losstaande vernieuwingen en organisatorische afsprakenkaders. Een coherente, schooleigen visie met richtlijnen rond het adequaat en efficiënt gebruik van diverse evaluatiemethodes, het ontwikkelen van transparante evaluatiecriteria, de betekenis en de rol van zelfevaluatie van leerlingen in het geheel van het proces, ... is er niet en de inhoudelijke vormgeving wordt overgelaten aan de vakgroepen.

Een aantal op gewoonte berustende aspecten van de schoolwerking, die reeds in het vorige doorlichtingsverslag als werkpunten werden vermeld, beperken nog steeds een doelgerichte personeelsorganisatie. De school besteedt terecht een aantal lestijden aan de ondersteuning van onderwijskundige processen zoals leerlingenbegeleiding en ict-coördinatie, maar een aanzienlijk deel van deze bpt-uren (bijzondere pedagogische taken)

blijft echter versnipperd over een aantal vage, organisatorische taken. Deze taken worden niet vertaald in meetbare doelen en bieden een uiterst geringe onderwijskundige meerwaarde. Gelet op de grote uitdagingen voor de school is een kritische reflectie aan de orde.

De school respecteert de regelgeving op enkele vlakken onvoldoende. Uit het onderzoek blijkt dat de school te weinig op de hoogte is van de vigerende stageregelgeving zoals bv. het respecteren van begin- en einduren van de stages, de risicoanalyses en de stagecoördinatie. De versnippering van de opdracht stagecoördinatie (bpt-uren en de vakleraren) draagt hier zeker niet toe bij.

Het aantal uitgereikte B- en C-attesten is beperkt, maar de factoren die tot deze beslissingen leiden zijn vaag en resulteren vaak in bijzonder strenge clausuleringen die nog weinig toekomstperspectieven bieden. De regelgeving vraagt echter een degelijke onderbouwing op basis van alle elementen die tot de beslissing van de klassenraad hebben geleid.

Met het oog op een grondige vernieuwing van de infrastructuur heeft de school een masterplan ontwikkeld. Ondertussen volgt de technisch adviseur coördinator (tac) de veiligheidsaspecten van de bestaande infrastructuur adequaat op. Helaas is dit ten koste van o.a. de pedagogisch-didactische ondersteuning van de vakgroepen en een degelijke coördinatie van alle stages.

Het schoolbestuur dient echter dringend alternatieven te zoeken om de infrastructurele knelpunten zoals het ontbreken van voldoende en ruime vaklokalen op korte termijn op te lossen.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd. Het inspectieteam is ervan overtuigd dat de school de vastgestelde tekorten binnen de voorziene termijn kan wegwerken. De betrokkenheid en het engagement van de directie en de personeelsleden zijn hefboomen om de werkpunten aan te pakken. De directieraad en de pedagogische raad zullen de nodige strategieën moeten ontwikkelen om de kwaliteitszorg in de school uit te bouwen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Kantoor	pav	
Graad 2 BSO Moderealisatie en -presentatie	pav	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	pav	
Graad 2 TSO Handel	geschiedenis	
Graad 2 TSO Creatie en mode	geschiedenis	AV/KV/PV/TV mode
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	geschiedenis	
Graad 3 BSO Kantoor	pav	
Graad 3 BSO Kantooradministratie en gegevensbeheer	mavo/Nederlands	
Graad 3 BSO Moderealisatie en -verkoop	pav	PV/TV mode
Graad 3 BSO Mode-verkoop	mavo/Nederlands	PV/TV mode stages
Graad 3 BSO Kinderzorg	mavo/Nederlands	
Graad 3 BSO Organisatiehulp	pav	
Graad 3 BSO Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige	mavo/Nederlands	
Graad 3 BSO Verzorging	pav	PV/TV verzorging, PV/TV opvoedkunde en PV/TV huishoudkunde
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica	geschiedenis	
Graad 3 TSO Handel	geschiedenis	
Graad 3 TSO Creatie en mode	geschiedenis	
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	geschiedenis	

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Personeelsbeheer
Personeelsorganisatie
Logistiek
Welzijn
Veiligheid
Milieu
Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Geschiedenis in de tweede en derde graad tso

Voldoet

Motivering

- De studieresultaten voor geschiedenis voldoen in de twee graden. De overgrote meerderheid van de leerlingen slaagt. Wie niet slaagt voor geschiedenis combineert dit veelal met zwakke resultaten voor andere vakken. De leerlingenevaluatie is voldoende leerplangericht waardoor de studieresultaten de mate waarin de leerlingen alle leerplandoelstellingen beheersen, weergeven.
- In de twee graden worden de verschillende historische periodes aan de hand van de meest kenmerkende sociaal-politieke en sociaal-economische ontwikkelingen en probleemvelden bestudeerd. Het sociaal-culturele domein komt in de beide graden eveneens in voldoende mate aan bod.
- In de planningsdocumenten worden de doelstellingen en de leerplancriteria niet expliciet als ordenings- en selectiekader ingezet (bv. synchrone en diachrone probleemstellende gevallenstudies), doch leerlingendocumenten tonen aan dat de doelen en de geplande thema's evenwichtig gespreid over het schooljaar te behandeld worden.
- Het onderwijsleerproces richt zich in de eerste plaats naar het beschrijvende en verklarende niveau van de historische vorming. Het historische begrippenkader wordt in de studie van de samenlevingen geïntegreerd opgebouwd. Inhouden worden geregeld in het referentiekader van tijd, ruimte en socialiteit gesitueerd. De meeste thema's worden geactualiseerd en er worden domeinoverstijgende relaties gelegd. Dit alles leidt er toe dat de doelstellingen betreffende kennis en historisch inzicht met de nodige diepgang gerealiseerd worden.
- In het onderwijsleerproces verwerven de leerlingen de nodige vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen en deze tot leerinhouden te verwerken. Daarbij wordt geregeld gebruik gemaakt van historische kaarten en audiovisuele of multimediale informatiebronnen. De opdracht rond mondelinge geschiedenis (oral history) in het laatste jaar is een knap staaltje van het beoefenen van historische vaardigheden.
- In elk leerjaar is er initiatie in de historische methode en kritiek. De toepassingsgerichte opdrachten maken overwegend deel uit van het onderwijsleerproces, doch doorheen een aantal taken worden de leerlingen ook voldoende begeleid in het zelfstandig leren. De aandacht voor het beoefenen van de historische vaardigheden gekoppeld aan ict-geletterdheid is eerder minimaal.
- In het onderwijsleerproces is er veel aandacht voor leerbegeleiding in de vorm van goed gestructureerde cursussen met inbegrip van syntheseschema's, het (leraarafhankelijk) sporadisch gebruik van leerwerkboeken en toelichting bij wat leerlingen moeten kennen en kunnen, feedback op evaluatie, ...
- Aansluitend bij de richtlijnen op schoolniveau voorzien de leraren in remediëring in geval van zwakke resultaten.
- De leerlingenevaluatie sluit aan bij het onderwijsleerproces en bestaat voor het dagelijks werk uit taken, toetsen en soms vakgerichte attitudes. In de proefwerken gaat de meeste aandacht naar de evaluatie van kennis en inzicht. Deze worden op een degelijk niveau aan de hand van gevarieerde en representatieve vraagstelling of de interpretatie van cartoons gepeild. Vaardigheden zoals kaartoefeningen, informatie uit

bronnen halen en duiden, situering van gegevens in het historische referentiekader e.d. krijgen eveneens voldoende gewicht. Toepassingen van historische kritiek of het afleiden van feiten en inzichten uit bronnenstudie en vergelijking komen in de evaluatie weinig voor.

- De organisatie van enkele culturele schoolgebonden activiteiten en de voortdurende aandacht om het lokale niveau en het culturele erfgoed zoveel mogelijk bij de leerinhouden te betrekken betekent een meerwaarde in de voortdurende aandacht, ook op schoolniveau, voor een brede culturele ontwikkeling van de leerlingen.

3.2 Project algemene vakken (pav) in de tweede en derde graad bso en mavo (maatschappelijke vorming)/Nederlands in het derde leerjaar van de derde graad bso

Voldoet niet

Motivering

- De eindtermen en de leerplandoelstellingen voor de basisvorming van project algemene vakken (pav) in de tweede graad (leerplan D/2010/7841/100), in de derde graad (leerplan D/2003/0279/001) en in het derde leerjaar van de derde graad bso (leerplan D/2006/0279/019) worden in de aangeboden studierichtingen van het bso niet in voldoende mate gerealiseerd.
- Wat opvalt in het curriculum voor project algemene vakken is de gelijkgerichte, maar te weinig leerplangerichte, benadering tussen de verschillende leerjaren en graden in het nastreven, het evalueren en het bereiken van de leerplandoelstellingen en eindtermen. Kennisoverdracht is de rode draad terwijl de vaardigheidsdoelen waar een hele reeks eindtermen op slaan te weinig gerealiseerd worden. Wegens het ontbreken van een overkoepelende leerplangerichte visie op het vak en het ontbreken van competentie-ontwikkellende leerlijnen zijn de opdrachten niet voldoende afgestemd op de noden van de leerlingen om in een complexe samenleving te kunnen functioneren. De aandacht voor het ontwikkelen van leerstrategieën, het zelfstandig werk met toenemende complexiteit of het probleemoplossend denken is weliswaar aanwezig doch beantwoordt onvoldoende aan de leerplanvereisten.
- In het specialisatiejaar worden de eindtermen en leerplandoelstellingen niet gerealiseerd wegens het ontbreken van geïntegreerd aanbod binnen Nederlands en mavo. Beide vakken varen hun eigen koers en daardoor bereikt het beheersingsniveau van de leerlingen op het gebied van functionele tekstgeletterdheid en functionele kwantitatieve geletterdheid niet het vereiste niveau.
- De leerinhouden worden overwegend thematisch of projectmatig verwerkt en sluiten steeds zeer goed aan bij de beleevingsmogelijkheden en de interesses van de leerlingen. Er wordt in elk leerjaar op een wekelijkse basis en volgens een vast patroon (quiz) voldoende aandacht besteed aan de actualiteitsverwerking door de leerlingen. De doelstelling om leerlingen ook in dit thema tot een selectieve en kritische houding te begeleiden is weinig aantoonbaar.
- De gedrevenheid om leerlingen voldoende basiskennis rond rekenen en taal door te geven (aanvullende wiskunde en aanvullend Nederlands) is de valkuil en betekent dat de functionele gerichtheid soms kunstmatig is.
- Doorheen heel wat taken in alle leerjaren wordt wel op een voldoende manier gewerkt aan de ict-geletterdheid van de leerlingen. Heel wat persoonlijke en groepsopdrachten tonen dat er voldoende vertrouwdheid en zelfstandigheid ontwikkeld wordt.
- Er worden heel wat taken gegeven maar gebrekkige instructietaal enerzijds en het ontbreken van vooropgestelde doelstellingen anderzijds, maken dat, over de verschillende thema's heen, men wat de vaardigheden betreft, nagenoeg op hetzelfde beheersingsniveau blijft. Reflectieve vaardigheden en het hanteren van oplossingsstrategieën worden niet volgens een progressieve lijn ontwikkeld. Zo beantwoorden de eindwerken van de leerlingen in de derde graad en het

specialisatiejaar niet aan het leerplanvereiste niveau. Opvallend is het ontbreken van een ondersteunende bijdrage van het vak pav aan de uitwerking van de geïntegreerde proef in bepaalde studierichtingen.

- Er zijn vooral heel wat groeimogelijkheden in de evaluatiepraktijk die overwegend productgericht is. Uit de verhouding van de punten proefwerk/dagelijks werk blijkt zeer duidelijk de aandacht voor kennisreproductie: 50% proefwerk, 50% dagelijks werk waarvan 30% voor toetsen en 20% voor taken. De vakattitudes worden ook in rekening gebracht doch daar zijn de beoordelingscriteria niet altijd voldoende transparant. De examens zijn steeds verzorgd opgesteld. Wat de toetsen en taken betreft, zijn de evaluatiecriteria niet altijd door leerlingen gekend. Dezelfde opmerking geldt voor het meten en de beoordeling van de attitudes. Deskundigheidsontwikkeling rond de doelstellingen van evaluatie ontbreekt voorlopig.
- De weinig onderbouwde visie op de ontwikkeling en begeleiding van zelfgestuurd leren resulteert in een overwegend gestuurd leerproces tot in de finaliteitsjaren. De doelstellingen rond werken in teamverband worden weinig aantoonbaar bereikt.
- Een sterk punt voor het leerproces is de grote betrokkenheid van alle leraren met hun leerlingen. De leraren hebben oog voor hun leerlingen en hun mogelijke leermoeilijkheden. Over het algemeen heerst er een open en positief leefklimaat.
- Aan de inzet en de bereidheid tot samenwerking van het merendeel van de leraren kan niet getwijfeld worden. Horizontaal wordt goed samengewerkt. Zo werden binnen de vakgroep recentelijk heel wat thema's herwerkt en worden de cursussen aangevuld met actuele documentatie. De verslagen van de vakvergaderingen getuigen van afspraken rond leerinhouden, het streven naar gelijkgerichte evaluatie en heel wat organisatorische aspecten. Een grondige graadgebonden en graadoverstijgende leerplanstudie, het uitzetten van verticale leerlijnen en doelgerichte evaluatiecriteria is recentelijk opgestart. Uit gesprekken blijkt duidelijk dat zowel het schoolbeleid als de dynamische vakgroep zich bewust zijn van de noodzaak tot een aantal bijstellingen. Binnen de vakgroep is voldoende deskundigheid aanwezig om een functionele visie op het vak verder te ontwikkelen.

3.3 AV/KV mode (Creatie), TV mode (Vormgeving) en PV mode (Praktijk mode) in de tweede graad tso Creatie en mode

Voldoet niet

Motivering

- De doorgelichte vakken behoren tot het specifiek gedeelte van de studierichting. De leerplandoelstellingen van de vakken: creatie, praktijk mode en vormgeving worden niet in voldoende mate gerealiseerd.
- Het leerplanconcept wordt nog onvoldoende geconcretiseerd in het onderwijsproces. De noodzakelijke integratie van de vakken om vanuit de creativiteit van de leerling (creatie), een ontwerp vorm te geven (vormgeving) en uit te werken in het vak praktijk mode wordt onvoldoende gerealiseerd. Er wordt een jaarthema bepaald, maar er zijn nog geen gezamenlijke afspraken over de keuze van het werkstuk, het thema en de inspiratiebron. Ondanks de talrijke informele afspraken zijn de resultaten van de afstemming tussen de vakken onvoldoende zichtbaar.
- In het vak creatie worden de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate gerealiseerd. Volgens het leerplan dient het concept/ontwerp vaste vorm te krijgen in het vak creatie. Amper enkele ontwerpen krijgen concreet gestalte in de lessen vormgeving en praktijk mode. Daarnaast wordt een aanzienlijk deel van de lestijden besteed aan de theoretische benadering van kunstgeschiedenis. Deze leerinhouden kunnen niet gelinkt worden aan leerplandoelstellingen. Andere leerdoelen zoals onder meer het ontwerpen van een logo, een label en een originele verpakking worden niet aangeboden.

- In vormgeving worden een aantal leerplandoelstellingen niet aangeboden (o.a. een marktonderzoek opzetten, graderen vertrekkende van twee patronen en graderen met gradatietabel) of met onvoldoende diepgang aangeboden (vooral leerplandoelstellingen 2, 4, 5, 6, 8, 9 die de interactie met het vak creatie illustreren). De integratie van ict en tekenprogramma's worden voldoende structureel geïmplementeerd.
- De verdeling van de opdracht praktijk mode over twee leraren hypothekeert een optimale leerplanrealisatie. De leerinhouden worden onderling verdeeld (deelstukstudies en werkstukken) waardoor het onmogelijk is om de leerinhouden in te oefenen in functie van het werkstuk, zoals het leerplan voorschrijft. Het aantal uitgewerkte realisaties is beperkt, maar de kwaliteit van de afwerking en de moeilijkheidsgraad voldoet. Uit de klasbezoeken blijkt dat de leerlingen nog onvoldoende aangezet worden tot probleemoplossend denken en handelen. Er zijn geen sporen van actief zoekwerk en groepsopdrachten. Daarentegen is de meegroeibox een waardevol middel om deelstukstudies en werkinstructiefiches te verzamelen.
- De vaklokalen zijn degelijk uitgerust en aangenaam ingericht.
- De vakgroep wordt, afhankelijk van het onderwerp, flexibel samengesteld. De vakgroep vergadert regelmatig en bespreekt hoofdzakelijk praktische items (bv. het bepalen van de werkstukken, het jaarthema en de uitrusting). Onderwerpen zoals bv. het bewaken van de leerplanrealisatie, de evaluatiepraktijk en de jaarplanning krijgen nog geen aandacht. Enkele leraren volgen regelmatig vakgebonden nascholing.
- De leraren werden geïnformeerd over de initiatieven van het talenbeleid, maar op vakniveau werden er nog geen acties geïnitieerd.
- De vakken creatie en praktijk mode worden permanent geëvalueerd. Enkel het vak vormgeving wordt onder meer via proefwerken beoordeeld. Ondanks het geïntegreerde karakter van de leerdoelen peilt men enkel naar zogenaamde 'theorie' (= het tekenen van patronen). Via product- en procesevaluatie tracht men de leervorderingen in kaart te brengen. In de meeste vakken is de productevaluatie (30%) niet gebaseerd op transparante beoordelings- en kwaliteitscriteria. De invulling van de procesevaluatie (70%) beperkt zich tot de beoordeling van algemene attitudes. Vakgebonden attitudes worden nog niet beoordeeld. Positief zijn zeker de aanzetten tot zelfevaluatie. Door het ontbreken van feedback en commentaar kent dit initiatief nog niet het gewenste effect.

3.4 AV/KV/TV mode (Modetekenen), PV mode (Etalage, Moderealisatie, Interieur, Retouches, Tricot), TV mode (Verkoopkunde en artikelenkennis, Moderealisatie) en Stages mode/verkoop in de derde graad bso Moderealisatie en -verkoop

Voldoet

Motivering

- De doorgelichte vakken behoren tot het specifiek gedeelte van de studierichting. De leerplandoelstellingen van de vakken etalage, modetekenen, moderealisatie, retouches, stages verkoopkunde, tricot, verkoopkunde en artikelenkennis worden in voldoende mate gerealiseerd.
- De leerplanrealisatie van het vak etalage voldoet. De leerlingen krijgen voldoende kansen om etaleertechnieken aan te leren en toe te passen tijdens talrijke oefenmomenten binnen de school.
- De leerinhouden van het vak modetekenen worden voldoende afgestemd op de leerplandoelen. De ondersteunende rol van de opdrachten voor de modevakken is nog niet steeds duidelijk. Het gebrek aan een voldoende ruim vaklokaal, zoals het leerplan voorschrijft, hypothekeert een optimaal lesverloop. Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de klasgroep wordt verspreid over twee gewone leslokalen. Nochtans beschikt de school over een geschikt vaklokaal.

- De leerplandoelstellingen in het vak moderealisatie worden behoorlijk gerealiseerd. De werkstukken worden degelijk afgewerkt en de moeilijkheidsgraad voldoet. De leerlingen worden uitgedaagd om hun leerproces in eigen handen te nemen. Er is voldoende aandacht voor de groei naar zelfstandigheid. Dit blijkt onder meer uit de degelijke groepsopdrachten en de zelfstandige werkhouding van de leerlingen. De integratie van ict en tekenprogramma's wordt voldoende structureel geïmplementeerd.
- In de lessen retouches worden een aantal retouchetechnieken behandeld. De meeste technieken worden echter aangeleerd in deelstukstudies. Ondanks de projectweek zijn de realistische oefenmomenten en de klantgerichtheid veeleer beperkt. Er is vooral aandacht voor aanpassingen naar lengte- en breedtematen. Aanpastechnieken naar lichaamsconformatie komen weinig aan bod.
- Tijdens de projectweken worden de leerplandoelstellingen van het vak tricot in voldoende mate gerealiseerd. Typische afwerkingstechnieken worden aan gespecialiseerde machines aangeleerd en toegepast. De werkstukken worden zorgvuldig gekozen en de projectbundels zijn degelijk afgewerkt.
- De leerplanrealisatie van het vak verkoopkunde en artikelenkennis is voorbeeldig. De leerlingen worden actief betrokken bij het leerproces onder meer door het gebruik van multi-media, de inoefening via rollenspelen, het inoefenen en grondig evalueren van verkoopsgesprekken. De eigen ontwikkelde cursus wordt aangevuld met het cursusmateriaal van de VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling).
- De stages verkoopkunde worden alternerend georganiseerd. De stages worden correct voorbereid, begeleid en beoordeeld. De stageactiviteitenlijsten zijn zorgvuldig samengesteld, maar nog niet steeds expliciet afgestemd op de mogelijkheden van het stagebedrijf en de stagiair. Er is veel aandacht voor de inhoudelijke invulling van de stages. Het beroepsprofiel en de stageactiviteitenlijsten worden aangewend om de stageverslagen te stofferen.
- Over het algemeen wordt het leerproces goed ondersteund. De projectbundels voor moderealisatie zijn goed gestructureerd en geactualiseerd. De vaklokalen voor mode zijn aangenaam ingericht en goed uitgerust.
- De vakgroep wordt, afhankelijk van het onderwerp, flexibel samengesteld. De vakgroep vergadert regelmatig en bespreekt hoofdzakelijk praktische items (bv. het bepalen van het jaarthema en de uitrusting). Onderwerpen zoals bv. het bewaken van de leerplanrealisatie, de evaluatiepraktijk en de jaarplanning krijgen nog geen aandacht. De meeste leraren volgden in de laatste jaren regelmatig vakgebonden nascholing.
- De leraren werden geïnformeerd over de initiatieven van het talenbeleid, maar op vakniveau werden er nog geen acties geïnitieerd.
- Alle vakken worden permanent geëvalueerd. De evaluatieafspraken op schoolniveau worden gerespecteerd (30% productevaluatie en 70% procesevaluatie). Via product- en procesevaluatie tracht men de leervorderingen in kaart te brengen, maar de procesevaluatie is niet transparant. Meer dan 80% van de procesevaluatie is gebaseerd op de evaluatie van zeer algemene attitudes terwijl de vakgebonden attitudes niet beoordeeld worden.
- De geïntegreerde proef (GIP) is voldoende geënt op het profiel van de opleiding, maar van een vakoverschrijdende eindproef is nog geen sprake. De proef bestaat uit een verzameling van opdrachten voor de verschillende modevakken en algemene vakken. De GIP-bundel is goed afgewerkt en biedt mogelijkheden tot een degelijke evaluatie. De beoordelingscriteria en de afspraken over evaluatie (bv. product- en procesevaluatie) zijn echter te vaag. Het logboek biedt perspectieven, maar de feedback van de leraren is te beperkt om het leerproces op te volgen en te beoordelen. Voor de beoordeling van de opdrachten hanteert men de schoolafspraken namelijk het hanteren van een beoordelingsschaal met vijf niveaus (A-B-C-D-E). De communicatie over de tussentijdse evaluatiemomenten verloopt via het GIP-rapport, maar vakcommentaren ontbreken.

3.5 PV mode (Moderealisatie/retouche), TV mode (Commerciële vorming/visual merchandising, Moderealisatie/retouche) en Stages mode/verkoop in het derde leerjaar van de derde graad bso Mode-verkoop

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen van de vakken: commerciële vorming/visual merchandising, moderealisatie/retouche en stages kleding-verkoop/retouche worden in voldoende mate gerealiseerd.
- In de lessen commerciële vorming/visual merchandising worden de leerinhouden degelijk aangeboden. De cursus vormt een goede ondersteuning en praktische aanvullingen gebeuren hoofdzakelijk door aftoetsing aan de ervaringen op de stageplaats. Toch vraagt het leerplan (formulering van de leerplandoelstellingen) een praktische invulling op basis van doe-activiteiten om de taken van een winkelverantwoordelijke aan te leren. Het vaklokaal verkoop en het retoucheproject bezitten potentieel om hieraan tegemoet te komen.
- In de lessen moderealisatie/retouche krijgen de leerlingen de kans om zich verder zelfstandig te bekwamen. Dit komt tot uiting in een aantal kwaliteitsvol afgewerkte werkstukken met een behoorlijke moeilijkheidsgraad (bv. feest- of bruidskleed). De integratie van ict en tekenprogramma's wordt voldoende structureel geïmplementeerd. Ondanks het retoucheproject worden er nog te weinig complexe retouches aangeboden. De angst voor mislukking belemmert het probleemoplossend denken en het experimenteel leren. De klantgerichtheid is nog beperkt.
- De stages kleding-verkoop/retouches worden alternerend georganiseerd. De stages worden correct voorbereid, begeleid en beoordeeld. De stageactiviteitenlijsten zijn zorgvuldig samengesteld, maar nog niet steeds expliciet afgestemd op de mogelijkheden van het stagebedrijf en de stagiair. Er is veel aandacht voor de inhoudelijke invulling van de stages. Het beroepsprofiel en de stageactiviteitenlijsten worden aangewend om de stageverslagen te stofferen.
- Het leerproces wordt goed ondersteund door doordacht uitgewerkt cursusmateriaal. De projectbundels in moderealisatie/retouche zijn met zorg uitgewerkt. De vaklokalen zijn degelijk uitgerust en aangenaam ingericht.
- Leraren volgen regelmatig nascholing. Over de initiatieven in verband met talenbeleid zijn ze geïnformeerd, weliswaar zonder concreet gevolg.
- Ondanks het geïntegreerde en toepassingsgerichte karakter van de leerdoelen wordt enkel het vak commerciële vorming/visual merchandising onder meer via proefwerken geëvalueerd. Er wordt enkel naar de verworven kennis gepeild. De evaluatieafspraken op schoolniveau worden gerespecteerd (30% productevaluatie en 70% procesevaluatie). Via product- en procesevaluatie tracht men de leervorderingen in kaart te brengen, maar de procesevaluatie is weinig transparant. Meer dan 80% van de procesevaluatie is gebaseerd op de evaluatie van zeer algemene attitudes terwijl de vakgebonden attitudes niet beoordeeld worden.
- De geïntegreerde proef (GIP) is voldoende geënt op het profiel van de opleiding, maar is nog geen vakoverschrijdend geheel. De proef bestaat uit een verzameling van opdrachten voor de verschillende modevakken en algemene vakken. De GIP-bundel is goed uitgewerkt en biedt mogelijkheden tot een degelijke evaluatie. De beoordelingscriteria en de afspraken over evaluatie (bv. product- en procesevaluatie) zijn echter vaag. Het logboek biedt perspectieven, maar de feedback van de leraren is te beperkt om het leerproces kwaliteitsvol op te volgen en te beoordelen. De beoordeling van de opdrachten gebeurt door middel van een letter (A-B-C-D). De verrekening naar de schoolafspraken (beoordelingsschaal met vijf niveaus) zoals opgenomen in de GIP-bundel en het GIP-rapport is onduidelijk. De communicatie over

de tussentijdse evaluatiemomenten verloopt via het GIP-rapport en worden steeds aangevuld met vakcommentaren.

3.6 PV/TV huishoudkunde, PV stage huishoudkunde, PV/TV opvoedkunde, PV stage opvoedkunde, PV/TV verzorging en PV stage in de derde graad bso Verzorging

Voldoet niet

Motivering

- De vaststellingen hebben betrekking op de vakken PV en TV huishoudkunde, PV stage huishoudkunde, PV en TV opvoedkunde, PV stage opvoedkunde, PV en TV verzorging en PV stage verzorging.
- Voor huishoudkunde is de leerplanrealisatie onvoldoende evenwichtig. De klemtoon ligt vooral op doelen in verband met voeding, textiel en decoratieve aankleding. De aandacht voor de totaliteit van de leefomgeving van de beide zorgvragers vanuit (ped)agogisch-, gezondheids-, onderhouds- en veiligheidsperspectief ontbreekt. Nochtans zijn er een aanzienlijk aantal leerplandoelen daaraan gerelateerd. De stageopdracht voor het vak opvoedkunde in III, 1 die daar ten dele op inspeelt, compenseert dit tekort in onvoldoende mate.
- De leerplanrealisatie van opvoedkunde wordt belemmerd door infrastructurele problemen. De school beschikt niet over een polyvalente ruimte die het leerplan als minimale materiële vereiste vooropstelt. Dat alle lessen doorgaan in gewone lokalen zorgt ervoor dat de sociale vaardigheden te kennisgericht worden benaderd. Voor de expressieve vaardigheden ontbreekt het daarenboven aan leermiddelen. Het basismateriaal voor de expressievormen is niet voorhanden en er is geen ruimte om de werkstukken van de leerlingen tussentijds op te bergen. De doelen in verband met de verschillende ontwikkelingspsychologische aspecten van de beide zorgvragers komen voldoende evenwichtig aan bod, maar eens te meer zijn er geen leermiddelen. Dit hypothekeert het gebruik van activerende en gevarieerde werkvormen en het aanbieden van levensecht onderwijs. De leraren proberen dit tekort tot op zeker niveau te verhelpen door persoonlijk materiaal mee te brengen.
- Voor verzorging is het probleem in grote mate gelijkaardig aan dat van opvoedkunde. De leerplandoelen voor TV verzorging worden in voldoende mate aangeboden en dankzij afspraken binnen de vakgroep, evenwichtig gespreid over de beide leerjaren. Het knelpunt situeert zich in de leeromgeving en de daaraan gerelateerde didactiek. Het merendeel van de lessen, schoolintern 'theorie' genoemd, gaat door in gewone leslokalen waar alleen een computer en projectiemateriaal aanwezig is. Omdat voor alle basisbehoeften er niet alleen kennisdoelen zijn, maar ook doelen op het vlak van verzorgend handelen en EHBO, is een leeromgeving met een waaier aan leermiddelen een noodzakelijke voorwaarde. Het werken met afbeeldingen en didactische filmpjes is zinvol, maar biedt geen volwaardig alternatief. De kennisgerichte benadering belemmert een veelzijdige en doeltreffende leerplanrealisatie. De PV-uren gaan door in het verzorgingslokaal, maar de inrichting is erg onpraktisch. De beperkingen in demonstratie- en oefenkansen zijn groot.
- Ondanks deze tekorten kan de vakgroep een aantal waardevolle projecten, realisaties en initiatieven voorleggen. Dit geldt voor alle onderzochte vakken. Het lerarenteam heeft niet alleen een diepgaande kennis van het werkveld, maar getuigt ook van een hoge betrokkenheid op de leerlingen en de opleiding.
- De leerlingenstages vormen een waardevolle schakel in het geheel van de opleiding. Het lerarenteam investeert maximaal in de contacten met de stageplaatsen, ontwikkelt zinvolle en leerplangerichte stage-opdrachten en ondersteunt de leerlingen op een professionele wijze. Sommige leraren moeten leerlingen begeleiden die ze niet kennen vanuit de lespraktijk. Dit komt de kwaliteit van de begeleiding niet ten goede.

- Bij de geïntegreerde proef (GIP) zijn enkel de vakken van het specifiek gedeelte betrokken. Het geïntegreerd karakter is sterk voor opvoedkunde en verzorging omdat dezelfde zorgvragers vanuit verschillende perspectieven in kaart worden gebracht. De opdrachten voor huishoudkunde zijn wel degelijk op de stage betrokken, maar staan los van de andere opleidingscomponenten. De algemene vakken zijn sinds enkele jaren niet meer bij de GIP betrokken.
- De vakgroepwerking is dynamisch en intensief. Leraren werken samen rond leerlingenevaluatie, gemeenschappelijke projecten en activiteiten, leerlingenstages ... Dat de vakgroep nog onvoldoende aandacht heeft voor kwaliteitszorg is het rechtstreeks gevolg van de chronische overbelasting van het lerarenteam op het vlak van stage. De verhouding tussen het aantal begeleidingsuren en het takenpakket van het lerarenteam is niet billijk. Met uitzondering van het geneeskundig toezicht wordt de integrale stage-coördinatie² alsook de organisatie van de GIP naar de leraren doorgeschoven. Bovendien worden in het systeem van de alternerende stages alle stages van III, 1, III, 2 en III, 3 gegroepeerd op drie dagen, waardoor de overbelasting nog versterkt wordt. Het structureel probleem van overbelasting vraagt om dringende maatregelen.
- Er zijn bijkomende aspecten waarin de school de regelgeving in verband met leerlingenstages onvoldoende naleeft. In III, 1 is de stage-voorbereiding te beperkt. Omwille van het samenvallen van de stages in de opeenvolgende leerjaren moeten ook de leerlingen van III, 1 zo snel mogelijk aan de slag. Tijdens de eerste drie weken wordt een minimum aantal vaardigheden getraind, worden documenten en organisatorische maatregelen besproken en ouders geïnformeerd, maar er is geen resterende tijd om stageplaatsen te bezoeken. Leerlingen worden met zorg begeleid, maar de activiteitenlijsten en de evaluatiedocumenten zijn nog onvoldoende op maat gesneden. Omwille van de hoge taakbelasting en de tijdsdruk van de stagebegeleiders worden de evaluatiedocumenten meer dan eens alleen door de stagementoren ingevuld.
- Naast de pedagogische tekorten zijn er bijkomende juridische knelpunten in verband met de leerlingenstages. Uit de leerlingenagenda's blijkt dat de leerlingen soms stage lopen tot 21.00u terwijl de wetgeving³ duidelijk stipuleert dat stages tussen 20 en 6 uur verboden zijn. De school maakt gebruik van risicoanalyses⁴ die niet bedoeld zijn voor een leerlingenstage in de verzorgende sector. Bovendien zijn op een aantal documenten de risico's niet correct weergegeven. De stageovereenkomsten geven het begin- en het einduur van de stage niet aan.
- De evaluatiepraktijk toont een dubbel beeld: er zijn sterke punten en zwakkere punten.

² SO/2002/09: Leerlingenstages in het voltijds secundair onderwijs, 8.1: 'Stagecoördinatie is de organisatorische en administratieve beheersarbeid die hoort bij de leerlingenstages. Afhankelijk van het aantal leerlingenstages dat een school organiseert, kan de stagecoördinatie een voltijdse of een deeltijdse opdracht zijn ... het aanleggen van het algemeen stagedossier, ... het zoeken en selecteren van stageplaatsen én het toewijzen van stageplaatsen aan leerlingen (uiteeraard mits akkoord van de stagegevers).'

³ Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs, Hoofdstuk I, Art 4, 3°

⁴ SO/2002/09: Leerlingenstages in het voltijds secundair onderwijs, bijlage 1: welzijn op het werk voor leerlingen, studenten en cursisten die stage lopen. 'Elke werkgever die werknemers in dienst heeft, beschikt sowieso over een risicoanalyse per werkpost of activiteit. Deze risicoanalyse geldt automatisch ook voor de stagiair die aan deze werkpost of voor deze activiteit wordt ingeschakeld. Indien de stagegever echter een eenmanszaak uitbaat, dan beschikt hij wegens ontstentenis van werknemers over geen risicoanalyses. In deze situatie zal de stagebegeleider van de school zelf de risicoanalyse opmaken na plaatsbezoek. Het ingevuld formulier is slechts rechtsgeldig indien ondertekend door de stagegever die er finaal verantwoordelijk voor is! Hoe dan ook zijn de scholen zelf in het bijzonder verantwoordelijk om er op toe te zien dat alle welzijnsverplichtingen inzake risicoanalyse en gezondheidstoezicht zijn vervuld vooraleer de stage effectief een aanvang neemt!

- Tot de sterke punten hoort de evaluatiefrequentie. Die is voor alle vakken voldoende hoog en is gebaseerd op een brede waaier van taken en toetsen. Op die manier krijgen de leerlingen en de ouders geregeld feedback over het verloop van het leerproces. Voor huishoudkunde zijn er evaluatiefiches die focussen op attitude-, product- en procesevaluatie en die zowel door de leraren als door de leerlingen worden beoordeeld. De evaluatievragen voor opvoedkunde getuigen van een goede kwaliteit. De toepassingsgerichte vragen en de vragen die peilen naar inzicht maken de meerderheid uit en zijn representatief voor de leerplandoelen. De evaluatiecriteria voor de stages zijn goed afgestemd op de leerplandoelen, maar laten niet toe om evoluties in kaart te brengen. Het omzetten van de evaluatiecommentaren in een cijfermatige beoordeling is onvoldoende transparant.
- Tot de zwakkere punten behoren de evaluatievragen voor het vak verzorging die te eenzijdig kennisreproductief zijn en daarom niet voldoende zijn afgestemd op de leerplandoelen. Voor de GIP is er van gedegen evaluatiecriteria geen sprake en dit terwijl de procesevaluatie goed is voor 70% van de resultaten. Het ontbreken van criteria zet de validiteit op de helling.
- De overzichtslijsten van de leerlingenresultaten tonen behoorlijke, maar toch sterk uiteenlopende resultaten. Een groot deel van de leerlingen behaalt matige tot goede scores. Een minderheid heeft erg zwakke resultaten.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- ondersteuning.

4.1.1 *Personeelsorganisatie*

Motivering

- De school heeft een organigram uitgewerkt en voor alle functies en opdrachten worden algemene omschrijvingen opgesteld.
- De directie ziet zijn rol als organisator van het schoolgebeuren en kan daarbij rekenen op een betrokken en geëngageerd personeelsteam.
- De personeelsorganisatie is voor de school een constante evenwichtsoefening. De school biedt een ruim aantal studierichtingen aan. Sommige richtingen kampen met een chronisch lage bezettingsgraad. Daarnaast wenst ze het personeel, dat talrijk gebruik mag maken van verlofstelsels, aan het werk te houden en een aantal leraren te voorzien van een bpt-uur voor de ondersteuning in de schoolwerking. Al deze elementen wegen echter op de organisatie.
- Voor de algemene vakken (bv. pav) volgen leerlingen uit verschillende klasgroepen samen de lessen en voor andere grote klasgroepen (bv. verzorging) is er geen extra ondersteuning waardoor de taakbelasting onevenwichtig verdeeld wordt. De samenzettingen hebben ook gevolgen voor de organisatie van de stages. Alle stages dienen daarom altemeer georganiseerd te worden wat consequenties heeft voor de leerplanrealisatie in bepaalde studierichtingen, maar ook voor het pedagogisch comfort van de leraren (zeer veel contacturen op de lesdagen + een intense stagebegeleiding doordat alle klasgroepen op dezelfde dagen stage lopen).
- De uren die geen lessen zijn (ict, GOK, zorguren van de scholengemeenschap en een beperkt aantal stage-uren) worden zo optimaal mogelijk aangewend voor de ict-coördinatie en de leerlingenbegeleiding. Daarnaast besteedt de school ongeveer 3%

van het lestijdenpakket aan bpt-uren die versnipperd worden over verschillende opdrachten. Voor elke opdracht wordt een algemene functiebeschrijving uitgeschreven. Operationele doelen worden echter niet bepaald en de effecten worden niet gemeten. Naast de taakomschrijvingen van de bpt-uren worden ook de instellingsgebonden opdrachten in kaart gebracht. De vakhoofden worden door de vakgroep aangeduid. Via het desiderataformulier kunnen de personeelsleden hun wensen m.b.t. de opdracht, het leslokaal, de lestijden in blok en de opdracht van klastitularis kenbaar maken. Helaas heeft de organisatie weinig speling om hier op in te gaan.

- Uit de resultaten van de bevraging 'het reilen en zeilen op school' blijkt een hoge representativiteit en geen dringende aandachtspunten. Recentelijk werden de personeelsleden bevraagd over 'het functioneren als leraar'.

4.2 Professionalisering

4.3 Materieel beheer

4.4 Welzijn

4.5 Curriculum

4.6 Begeleiding

4.7 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling.

4.7.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

- De leerlingenevaluatie is een terugkerend aandachtspunt van het beleid en de directieraad. De bijsturingen van de voorbije jaren tonen aan dat het beleid in staat is om de bestaande praktijk in vraag te stellen en bij te sturen. De beperking schuilt evenwel in het feit dat, bij gebrek aan een samenhangend kader, het steeds om losse elementen gaat.
- De school hanteert ontegensprekelijk een aantal kaders, maar ze zijn in hoofdzaak van algemene en organisatorische aard. Een coherente, schooleigen visie met richtlijnen rond het adequaat en efficiënt gebruik van diverse evaluatiemethodes, het ontwikkelen van transparante evaluatiecriteria, de betekenis en de rol van zelfevaluatie van leerlingen in het geheel van het proces, ... is er niet en de inhoudelijke vormgeving wordt overgelaten aan de vakgroepen. De schoolleiding gaat ervan uit dat leraren zich voor de leerlingenevaluatie baseren op de kaders en richtlijnen die vervat zijn in de eindtermen en de leerplannen. Het erkenningsonderzoek toont evenwel aan dat de reflex om de evaluatie af te toetsen aan de referentiekaders zwak is.
- De kaders die de school ontwikkelt, omvatten richtlijnen over verhoudingen tussen dagelijks werk-proefwerk, proces-productevaluatie, stage-verslaggeving, ... Ook over het gewicht van de vakken in het geheel van de studieresultaten en over de communicatie in verband met de studieresultaten zijn er schoolbrede afspraken.
- De meeste keuzes die de school in deze kaders heeft vastgelegd, kan ze motiveren en verantwoorden. De verhouding tussen het dagelijks werk en het proefwerk is daar een voorbeeld van. Toch zijn er kaders die inhoudelijk weinig kwaliteitsvol zijn ingevuld. Voor de geïntegreerde proef zijn er soms wel en soms geen opdrachten voor de

algemene vakken opgenomen. De criteria voor de procesevaluatie zijn dermate algemeen dat ze nietszeggende zijn. Het gebrek aan transparant evaluatiecriteria ondermijnt de validiteit van de evaluatie. Ook de afspraken voor de evaluatie van de stage overstijgen het niveau van de algemene richtlijnen niet.

- De school communiceert op een transparante manier over het evaluatiesysteem in het schoolreglement. Ook aan de eenduidige en heldere communicatie over studieresultaten hecht het beleid veel belang. Zowel het invoeren van het maandrapport als het bijsturen van de vormgeving van de schoolagenda zijn recente maatregelen die in dat kader passen. Over het deliberatiekader communiceert de school onvoldoende zorgvuldig. Het schoolreglement vermeldt de 60% norm niet. Dat de norm om te slagen verschoven wordt van 50% naar 60% is een schoolinterne afspraak die noch voor de leerlingen, noch voor de ouders duidelijk is.
- Wat de deskundigheidsbevordering betreft, zijn er enkele waardevolle schoolinterne navormingen georganiseerd rond onderwerpen als het beheersingsniveau en de eenduidigheid van evaluatievragen en het formuleren van remediërende rapportcommentaren. Het beleid heeft nog geen zicht op het effect van deze vormingsinitiatieven.
- De school heeft een visie over deliberatie ontwikkeld waarin de resultaten voor de diverse vormingsgebieden centraal staan. Vormingsgebieden zijn groeperingen van aanverwante vakken. Voor het tso zijn er afhankelijk van de studierichting maximaal vijf vormingsgebieden: algemene basisvorming, taalvorming, technische vorming, wiskunde en wetenschapsvorming. Voor het bso: basisvorming, stage en technische vorming. Over alle leerlingen die voor één van de vormingsgebieden geen 60% behalen wordt gedelibereerd. Welke elementen een doorslaggevende rol spelen om finaal een B- of een C-attest uit te reiken, is niet altijd even duidelijk. De schoolleiding benadrukt dat het voormalig rigide deliberatiekader op advies van de koepel uit het schoolreglement werd geschrapt.
- De onderbouwing van de B- en C-attesten is te rudimentair. Het betreft overwegend een opsomming van de vakken waarin zich tekorten voordoen en een algemene beoordeling van de 'inzet' en 'inzicht' van de leerling. Men geeft niet aan welke de elementen zijn (o.a. inhoudelijke analyse van de tekorten, de aangeboden remediëringsinitiatieven) die hebben geleid tot de beslissing van de klassenraad.
- Voor sommige leerlingen is de deliberatie onnodig streng. In een aantal gevallen wordt geclausuleerd voor een volledige onderwijsvorm zonder onderbouwing of argumenten. De onderzochte dossiers betreffen leerlingen die in een tso-doorstromingsrichting zitten. Een eindbeslissing die zonder gedegen motivering alle, ook de kwalificatie- en arbeidsmarktgerichte-, tso-studierichtingen uitsluit is een ernstige inbreuk op de regelgeving (SO 64 punt 8.1.7).
- Ook clausules waarbij de school alle studierichtingen uitsluit die ze zelf aanbiedt, roepen vragen op. Een dergelijke clausule betekent immers dat de leerling de school moet verlaten. De beslissingen zijn niet onderbouwd en omvatten geen gemotiveerd advies over een mogelijk vervolgtraject. De leerling en de ouders worden doorverwezen naar het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding). Gelet op het belang van de studiebekrachtiging in de schoolloopbaan van jongeren moet de school de regelgeving met de nodige zorg en professionaliteit toepassen.
- In enkele schaarse gevallen is er een uitgestelde beslissing, ook al beschikt de delibererende klassenraad over voldoende evaluatiegegevens (SO 64 punt 8.1.2). Dat deze beslissing bovendien op enkele luttel tekorten gebaseerd is, toont aan dat de uitgestelde proef een sanctionerend karakter heeft.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directeur omringt zich met een aantal geëngageerde leraren die samen de directieraad vormen. De directieraad bepaalt jaarlijks de prioriteiten van de

schoolwerking en verzamelt ze in het schoolwerkplan. Daarnaast besteedt de school een ruim aantal lestijden aan 'bijzondere pedagogische taken' (bpt). Die worden aangewend om naast enkele onderwijskundige processen (leerlingenbegeleiding en ict-coördinatie), vooral organisatorische aspecten van de schoolwerking te ondersteunen (bv. opstellen van lessenroosters, internationalisering en de organisatie van modeshow). Een transparante afbakening tegenover het takenpakket van het ondersteunend personeel ontbreekt. Bovendien zijn de taakomschrijvingen te vaag om het rendement adequaat in kaart te brengen.

- De keuze om een ruim aantal studierichtingen in verschillende onderwijsvormen aan te bieden en de bezorgdheid om de tewerkstelling van het personeel vereisen verregaande inspanningen van zowel de schoolorganisatie als de personeelsleden. De investering van lestijden in een aantal dunbevolkte studierichtingen dwingt het beleid tot keuzes die het pedagogisch comfort en het leerklimaat in andere studierichtingen ongunstig beïnvloeden (bv. de samenstellingen voor de algemene vakken, de organisatie en de begeleiding van de stages). Deze structurele problemen versmallen de beleidsruimte in ernstige mate.
- De aanwezige dynamiek wordt aangegrepen om op korte termijn, via algemene afsprakenkaders, houvast te bieden. Via de pedagogische raad en de vakgroepen wordt verdere implementatie verwacht. Het ontbreken van een ondersteunende visie leidt tot vak-, vakgroep-, en leraargebonden interpretaties en belemmert een systematische en doelgerichte reflectie en bijsturing. Dit hypothekeert de interne kwaliteitszorg op vak- en schoolniveau.
- De school heeft een masterplan met het oog op een grondige vernieuwing van de infrastructuur. Nochtans dient het schoolbestuur op korte termijn een oplossing te zoeken om een aantal infrastructurele knelpunten zoals het tekort aan geschikte vaklokalen. De huidige infrastructuur vraagt een zorgvuldige opvolging van de veiligheidsvoorzieningen. De technisch adviseur coördinator (tac) neemt deze rol nauwgezet op ten nadele van o.a. de pedagogisch-didactische ondersteuning van de vakgroepen en de coördinatie van de stages.
- De schoolorganisatie kent een participatieve besluitvormingscultuur. De wettelijke participatieorganen zijn schooloverstijgend (op het niveau van de scholengemeenschap) samengesteld. Naast de directieraad biedt de pedagogische raad mogelijkheden tot inspraak en reflectie. De afvaardiging in de pedagogische raad wordt verkozen door het personeel. De directie tracht door een open-deur-politiek te voorzien in inspraakmogelijkheden. De marges zijn echter zo stringent dat de kans op een empathische professionele dialoog bedreigd is.
- De directeur tracht via een helikopterzicht de werking van de werk- en vakgroepen op te volgen. Alle verslagen worden gelezen en indien nodig voorzien van commentaren en mogelijke acties. Het functioneren van de leraren wordt door middel van klasbezoeken en functioneringsgesprekken door de directeur in kaart gebracht. De opvolging van items zoals bv. de leerplangerichtheid, de jaarplanning en de implementatiegevolgen van nieuwe leerplannen is evenwel niet gebruikelijk.
- De werkgroep taalbeleid heeft een visie op taalbeleid ontwikkeld die recent werd uitgebreid tot talenbeleid. Er worden weliswaar een aantal acties geïnitieerd (bv. taaltips, de communicatie met ouders), maar op uitvoeringsniveau is het draagvlak nog beperkt.
- De werkgroep kwaliteitszorg heeft enkele acties met betrekking tot kwaliteitszorg bepaald zoals bv. de ontwikkeling van een evaluatieformulier na extra-murosactiviteiten en vakoverschrijdende projecten, de start en de opvolging van de bevragingen via een zelfevaluatiesysteem. De directeur volgt jaarlijks de uitgebrachte adviezen van de klassenraden op. Momenteel ontbreekt het aan een duidelijke visie op interne kwaliteitszorg die de school in staat stelt om de eigen kwaliteit te bewaken, zoals het kwaliteitsdecreet voorschrijft.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de stageopdrachten in de studierichting Verzorging.
- de aandacht voor de inhoud van de stageactiviteitenlijsten en de stageverslagen in Moderealisatie en -verkoop en Mode-verkoop.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de opvolging van het welzijnsbeleid en de netheid van de gebouwen.
- het bewaken van de gelijkgerichtheid via gemeenschappelijke evaluatiedocumenten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- de betrokkenheid en het engagement van de directie en het personeel op de schoolwerking.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de leerplangerichtheid in alle fasen van het onderwijsproces.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- het rendement en de inhoudelijke uitwerking van alle lessen die geen lessen zijn.
- de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen.
- transparante deliberatiecriteria communiceren en hanteren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- een coherente visie op kwaliteitsvol onderwijs ontwikkelen.
- in samenspraak met het schoolbestuur en de middenschool zoeken naar constructieve oplossingen voor infrastructurele problemen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de leerplanrealisatie voor pav in de tweede graad bso.
- de leerplanrealisatie voor pav in de derde graad bso.
- de leerplanrealisatie voor mavo/Nederlands in het derde leerjaar van de derde graad bso.
- de leerplanrealisatie voor AV/KV/TV/PV-vakken in de tweede graad tso Creatie en mode.
- de leerplanrealisatie voor verzorging, opvoedkunde en huishoudkunde in de derde graad bso Verzorging.

Wat betreft de regelgeving:

- de B- en C-attesten motiveren conform het Besluit van de Vlaamse regering van 19/07/2002, art.5, § 5, 6 en 8.
- de stages organiseren conform SO/2002/09 en het Besluit van de Vlaamse regering betreffende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs van 31/08/2001, hoofdstuk I, art. 4, 3°.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Kantoor	pav	
Graad 2 BSO Moderealisatie en -presentatie	pav	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	pav	
Graad 2 TSO Creatie en mode		AV/KV/PV/TV mode
Graad 3 BSO Kantoor	pav	
Graad 3 BSO Kantooradministratie en gegevensbeheer	pav	
Graad 3 BSO Moderealisatie en -verkoop	pav	
Graad 3 BSO Mode-verkoop	mavo/Nederlands	
Graad 3 BSO Kinderzorg	mavo/Nederlands	
Graad 3 BSO Organisatiehulp	pav	
Graad 3 BSO Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige	mavo/Nederlands	
Graad 3 BSO Verzorging	pav	PV/TV verzorging, PV/TV opvoedkunde en PV/TV huishoudkunde

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 september 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Vera Timmers

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Serge Verlinde